

Tre Skärgårdar

Presentation 2020-03-10

Bakgrund:

- I Havs- och vattenmyndighetens regleringsbrev för 2019, anges att myndigheten ska utveckla Östersjösamarbeten
- Projektet Tre Skärgårdar syftar till att bidra till Östersjöstrategins genomförande
 - en överenskommelse mellan medlemsstaterna i EU och Europeiska kommissionen som antogs 2009
 - 3 övergripande mål:
"Rädda Havsmiljön", "Länka samman regionen" samt "Öka välståndet"
- Projektet Tre Skärgårdar knyter väl an till Sveriges nationella maritima strategi
 - syftar till att stödja konkurrenskraftiga, innovativa och hållbara maritima näringar som kan bidra till ökad sysselsättning, minskad miljöbelastning och en attraktiv livsmiljö

Syfte och mål:

- Att undersöka, utveckla, ge förslag och beskriva hur ekosystemen kan stödja och stimulera en sund samhällsekonomisk utveckling i de berörda skärgårdsområdena
- Att identifiera och utreda samhällskonsekvenser kring olika innovationer och samhällsutmaningar för en hållbar och levande skärgård
- Att genomföra delstudier som ska ge underlag för en helhetsanalys
- Att skapa starka nätverk och nya samarbeten

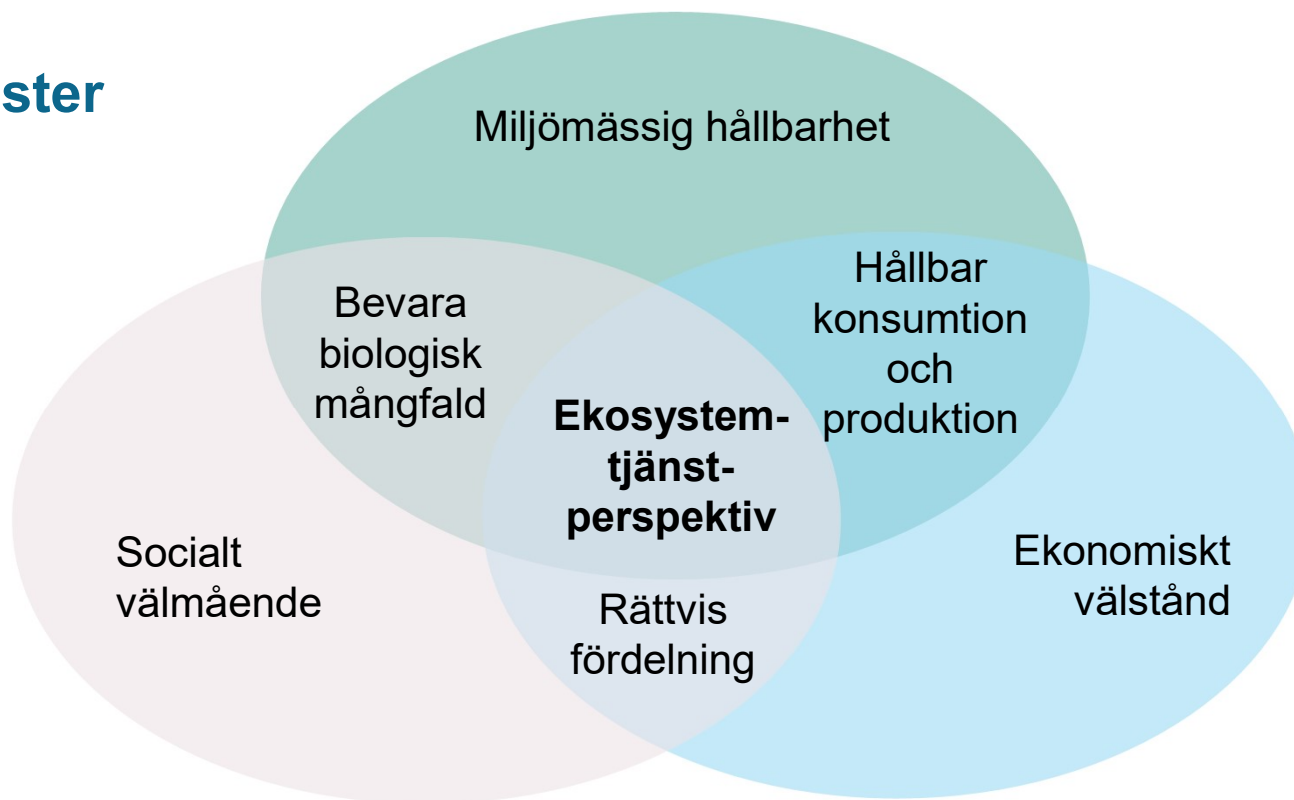
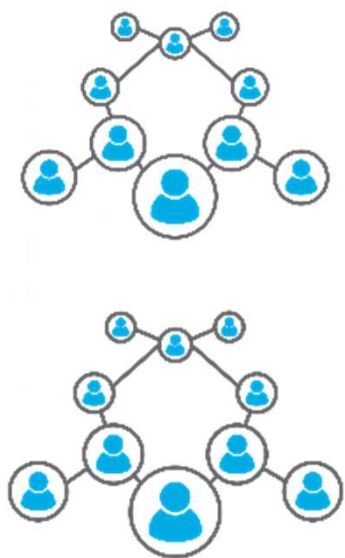
Projektet Tre Skärgårdar

- Uppdrag av Havs- och Vattenmyndigheten
- Pågår under juni 2019 till juli 2020
- Fokuserar på skärgårdsområdet Stockholm-Åland-Åbo
- Skanning av genomförda och pågående projekt

Innovationskluster

Delstudier

1. Inventeringsstudie
2. Digitalisering och delningsekonomi
3. Klimatanpassning
4. Innovationsstöd
5. Blå tillväxt
6. Båtlivets miljöpåverkan
7. Regelefterlevnad

Bakgrund, syfte:

- Ett övergripande helhetsgrepp på de frågor som aktörerna i skärgården ställs inför.
- Sammanfatta kunskapsläget inom ett antal viktiga förutsättningar för att leva och bo i skärgården.
- Redovisa vilken statistik som finns, vilka studier och projekt som genomförts, vilka aktörer som arbetar med frågorna samt var denna information står att finna.
- Fem övergripande rubriker:
 - Demografi
 - Arbete och näringsliv
 - Infrastruktur
 - Service
 - Havsmiljö och ekosystemtjänster

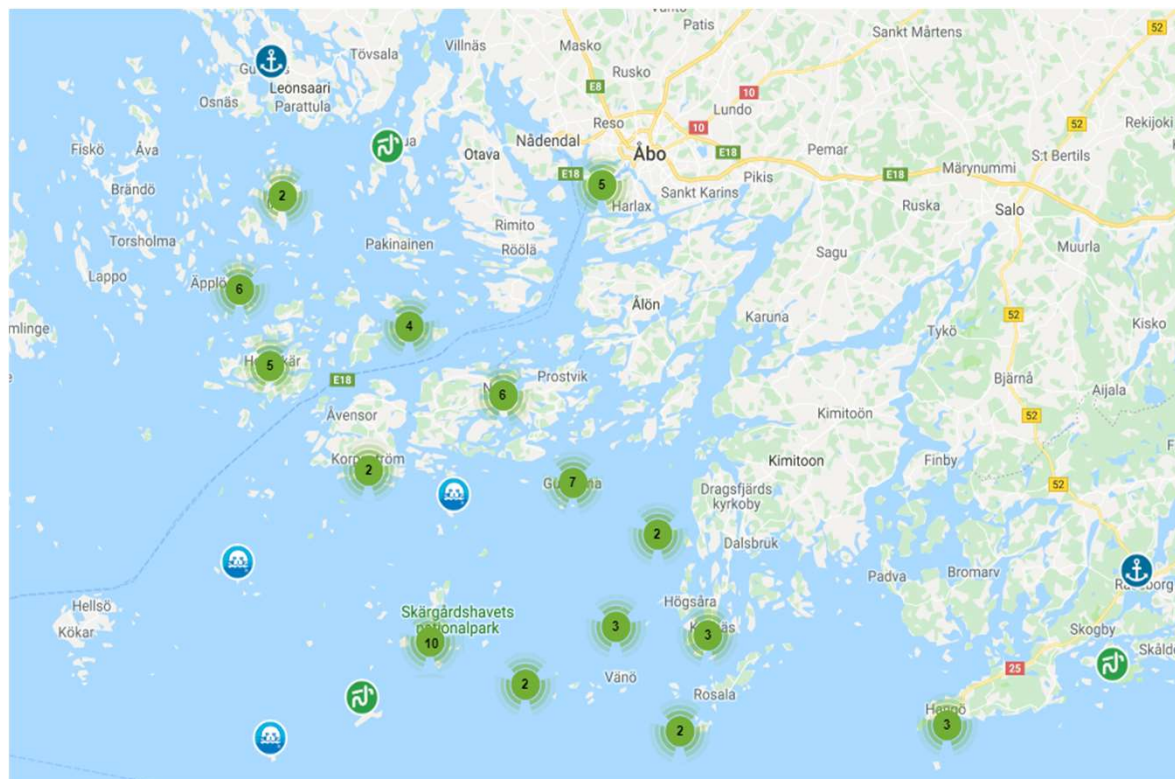
Delstudie 1 – Inventeringsstudie

Metod:

- Underlag från inledande workshops
- Skrivbordsstudier av rapporter och information på webben
- Intervjuer med sakkunniga

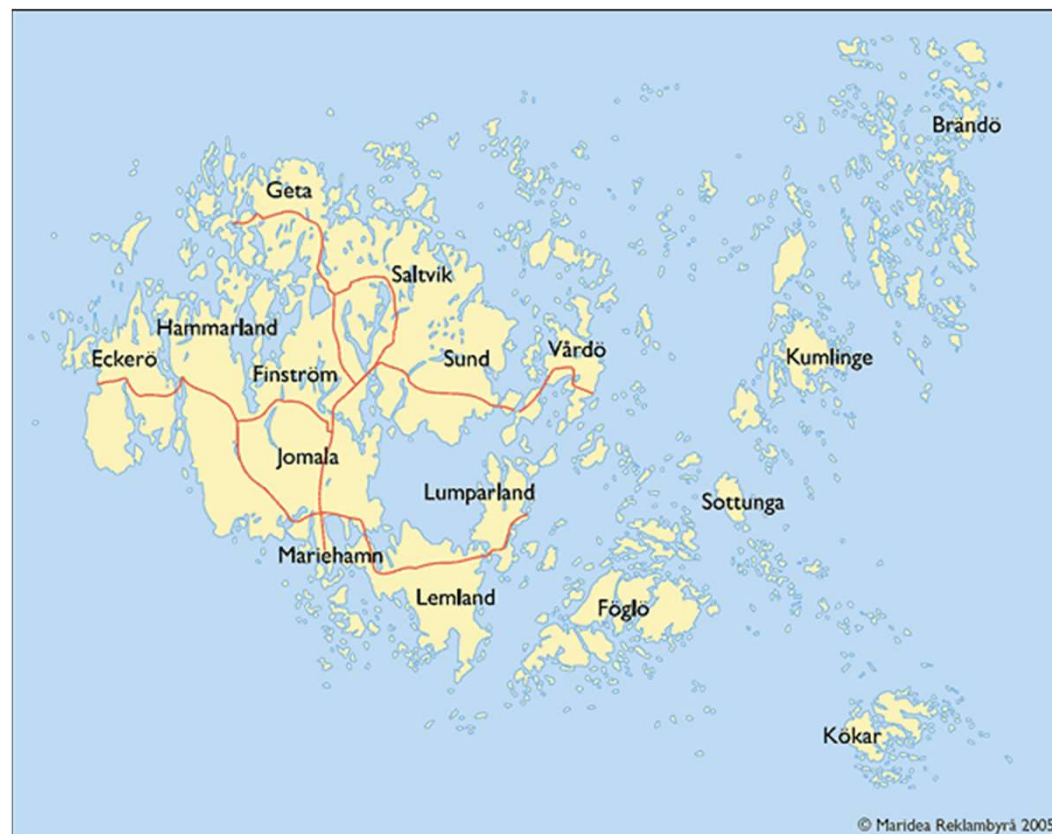
Fokus för arbetet:

- Samla information om skärgården och identifiera kunskapsbrister
 - Vilka data finns tillgängliga?
 - Vilka projekt har gjorts?
 - Vilka aktörer har denna information?
 - Skillnader mellan regionerna?

Skillnader mellan de tre skärgårdarna:

- Öarna i den åländska skärgården är egna kommuner, vilket innebär att all data på kommunnivå gäller enbart skärgården.
- Statistiken på Åland är allmänt tillgänglig och inte avgiftsbelagd.
- Den svenska tätortsdata som idag används för att ge mer detaljerade kommunfakta är inte anpassad för förhållandena i skärgårdssamhällena, där befolkningen är mer utspridd.

Slutsatser, rekommendationer:

- Befintlig information är av olika omfattning och kvalitet
 - Svår att hitta
 - Inte allmänt åtkomlig
 - ”Vem kan man lita på?”
- Bäst information finns om befolkningsstatistik och service.
- Kunskapsluckor finns framför allt gällande infrastruktur, ekosystemtjänster och havsmiljö samt företag i skärgården.
- Genom att utveckla gemensamma strategier och planer i området kan samarbetet förbättras och de gemensamma resurserna utnyttjas på ett effektivare och bättre sätt
- Det bör undersökas och jämföras hur skillnader i nationell lagstiftning eller tillämpning av EU-direktiv påverkar de skärgårdsboende.

Bakgrund:

- Klimatfrågan är en global utmaning och har stått högt på agendan hos FN ända sedan 1992 då klimatkonventionen (UNFCCC) antogs.

Syfte:

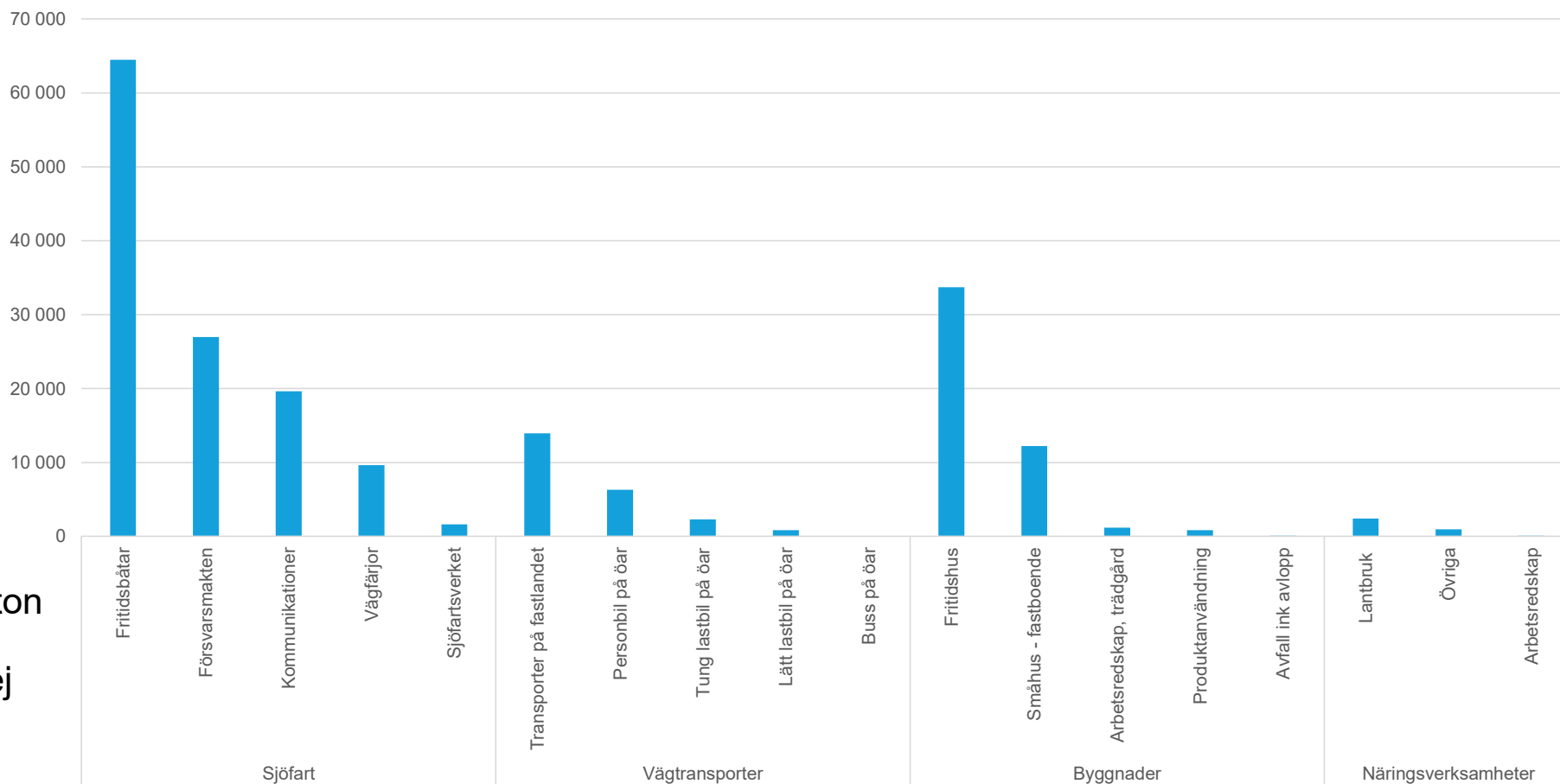
- att kartlägga och tydliggöra skärgårdens möjlighet att bidra till minskad klimatpåverkan.
- att beskriva hur ett förändrat klimat kan påverka skärgården, och mot bakgrund av det se hur en nödvändig anpassning kan se ut för att upprätthålla möjligheten att leva och verka i skärgården.

Källa: SMHI

Delstudie 3 – Klimatanpassning

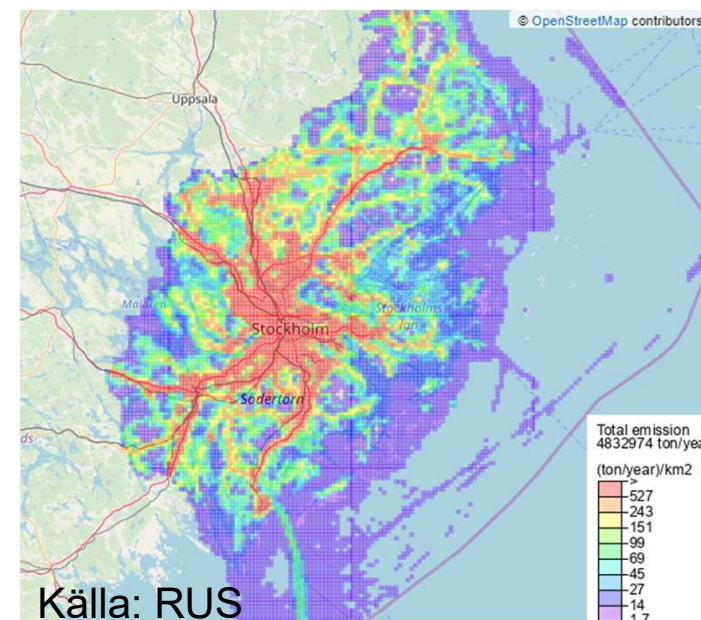
Växthusgasutsläpp i Stockholms skärgård [ton CO₂]

Totalt ca 200 000 ton
 CO₂ årligen.
 Långväga sjöfart ej
 inkluderad

Förslag till styrmedel:

- Elmotorer
- RUS nationella emissionsdatabas
- Handlingsplan försvarsmakten
- Informationskampanjer
- Laddplatser

Klimatförändringars påverkan:

- Höjda havsnivåer, ca 0,5 m till 2100 kring de tre skärgårdarna
- Ökad frekvens av extremväder (t.ex. nederbörd och värmeböljor)
- Förändrade inflöden av salt- och färskvattenflöden
- Varmare hav och till följd av det ändrade egenskaper som salthalt och pH
- Högre tryck gällande erosion och översvämningar i kustområden
- Förändrade säsongsmönster

Kan även vara positivt, t.ex.: sjöfarten gynnas av kortare issäsong och minskad isutbredning

Anpassning:

- Det är viktigt att anpassa samhället för att minimera dess sårbarhet och samtidigt skapa möjlighet till utveckling
- Strategiska dokument fokuserar främst på ökad kunskap och att kartlägga effekter
 - Utbildnings- och informationstillfällen för myndigheter som beviljar tillstånd för åtgärder/verksamheter
 - Klimatförändringarnas konsekvenser och risker globalt, regionalt och lokalt uppskattas
- Har betydelse t.ex. vid uppförandet av teknisk infrastruktur och att säkra framtida tillgång till energi, livsmedel och dricksvatten
- Exempel: våtmarker som balanserar vattenmängd och andra positiva effekter för miljön

Rekommendationer för fortsatt arbete

Fortsätta arbetet med kartläggning och konkreta åtgärder

Sjöfarten har en stor påverkan

Sammanhållen strategi för de tre skärgårdarna

Klimatförändringarnas lokala effekter, SKR.

Delstudie 6 – Båtlivets miljöpåverkan

Syfte

Delstudien syftar till att svara på frågorna:

1. Hur skapar vi ett hållbart båtliv?
2. Vilka åtgärder rekommenderar vi för att ett hållbart båtliv ska kunna skapas?
3. Vilka aktörer bör samverka i arbetet med att skapa ett hållbart båtliv?

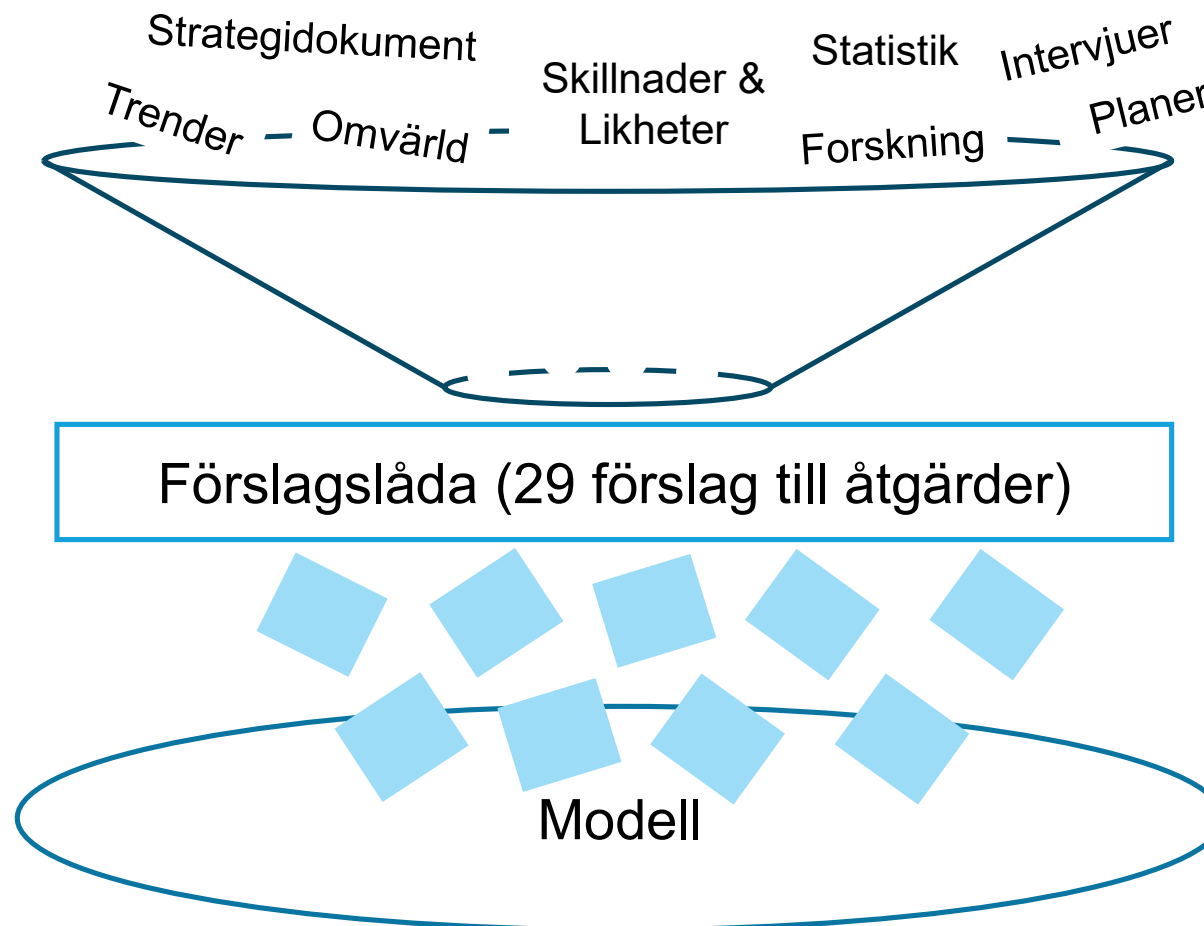
Problem och utmaningar

- Vad är ett hållbart båtliv?
- De tre skärgårdarna har olika förutsättningar och karakteristika
- Hur ska intressekonflikter hanteras?
- Olika båtar och beteende har olika påverkan
- Olika platser påverkas på olika sätt av fritidsbåtar
- Att föreslå åtgärder med potential att göra skillnad för havsmiljön - och som helst stärker möjligheten att bo och verka i skärgården

Delstudie 6 – Båtlivets miljöpåverkan

Metod

Delstudie 6 – Båtlivets miljöpåverkan

En modell för strukturerat arbete med förslagen

Namn på förslag:					
MÅL, urvalskriterier	5 poäng	3 poäng	1 poäng	Viktning	Betyg
	Generella urvalskriterier				
Förbättrad havsmiljö; globala, EU, regionala, lokala mål i sammanfattning	Förslaget/åtgärden kan antas ha betydande och bestående positiva effekter för havsmiljön	Förslaget/åtgärden kan antas ha betydande positiva effekter för havsmiljön	Förslaget/åtgärden kan antas ha positiva effekter för havsmiljön	20	
Ökad hållbarhet i skärgården: ekonomiskt, ekologiskt, socialt	Förslaget/åtgärden kan antas att betydligt bidra till ökad hållbarhet i minst två av områdena	Förslaget/åtgärden kan antas att betydligt bidra till ökad ekonomisk, ekologisk eller social hållbarhet i skärgården	Förslaget/åtgärden kan antas bidra till ökad hållbarhet i skärgården	5	
Bibehållen, ökad attraktionskraft	Förslaget/åtgärden bidrar på ett tydligt sätt till bibehållen och/eller ökad attraktionskraft, gärna genom djärva och innovativa inslag	Förslaget/åtgärden kan antas öka eller bibehålla det unika för området	Förslaget/åtgärden bidrar till ökad attraktionskraft	4	
Interaktion med den lokala ekonomin/arbetstillfällen	Förslaget/åtgärden kan antas ge hög integration med, och vinning för, den lokala ekonomin och/eller arbetstillfällen i skärgården	Förslaget/åtgärden kan antas leda till ekonomisk vinning och arbetstillfällen i skärgården	Förslaget/åtgärden kan ha viss positiv effekt på det lokala näringslivet	7	
Lokal förankring	Förslaget/åtgärden kan förväntas få stor lokal förankring och förståelse	Förslaget/åtgärden kan antas uppnå lokal förankring och förståelse	Förslaget/åtgärden kan antas få viss lokal förankring	1	
Ökad biologisk mångfald	Förslaget/åtgärden bidrar till ökad biologisk mångfald och har goda förutsättningar för uppföljning. Det är sannolikt att insatsen leder till	Förslaget/åtgärden har goda förutsättningar för ökad biologisk mångfald lokalt och/eller regionalt	Förslaget/åtgärden kan antas ha viss effekt på den biologiska mångfalden i området	5	
Hållbar besöksnäring	Förslaget/åtgärden bidrar i hög grad till att hållbarheten i skärgårdens besöksnäring stärks på ett bestående sätt	Förslaget/åtgärden leder till ökad hållbarhet i skärgårdens besöksnäring	Förslaget/åtgärden kan antas leda till ökad kännedom om/eller ökade insatser för att öka hållbarheten i skärgårdens besöksnäring	5	
Stärker skärgårdsbornas/ skärgårdens ställning och ansvar för miljön	Förslaget/åtgärden kommer att på ett betydande sätt stärka skärgårdsbornas ställning i regionen och ansvar för miljön	Förslaget/åtgärden kan antas stärka skärgårdsbornas eller skärgårdens ställning i regionen eller skärgårdsbornas ansvar för miljön	Förslaget/åtgärden kan bidra till att stärka skärgårdsbornas och/eller skärgårdens ställning i regionen och/eller ansvar för miljön	3	
		Specifika urvalskriterier			
Minskad kemisk belastning	Förslaget/åtgärden leder till betydande och bestående minskning av kemikalier i båtlivet	Förslaget/åtgärden leder till minskad användning av kemikalier och/eller minskad kemisk belastning	Förslaget/åtgärden undersöker eller provar metoder som kan leda till minskad kemisk belastning	20	
Minskad påverkan på bottenmiljöer	Förslaget/åtgärden leder till bestående och minskad påverkan på bottenmiljön lokalt eller i ett större område	Förslaget/åtgärden kan antas leda till betydande positiva effekter för bottenmiljöer	Förslaget/åtgärden kan antas ha positiva effekter för bottenmiljöer	20	
Ökad tillgång på förnybar energi i skärgården	Förslaget/åtgärden kan antas leda till ökad tillgång och efterfrågan på förnybar energi i skärgården och/eller leder till ökad grad av	Förslaget/åtgärden kan antas leda till ökad tillgång på eller efterfrågan av förnybar energi i skärgården	Förslaget/åtgärden kan antas leda till ökad efterfrågan på förnybar energi i skärgården	10	
				100	0

Delstudie 6 – Båtlivets miljöpåverkan

3 exempel på åtgärdsförslag

Åtgärdsförslag	Att arbeta vidare med
<p>Säkra tillgången till förnybar el i skärgården Se över och ordna så att det finns god tillgång till el på öarna. Tillgång till mer el kan minska emissionerna till luft och vatten, när fartyg och båtar kan ansluta sig till land-el.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vilka öar och hamnar har störst behov av mer el? • Statliga energimyndigheter • Skärgårdskommunerna i de tre skärgårdarna
<p>”Östersjösäkra produkter” ombord och i hamnarna Det föreslås genomförande av en riktad informationskampanj – ”Östersjösäkra produkter” – endast produkter som är säkra för havsmiljön ska säljas och konsumeras i skärgårdarna.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Identifiera farliga produkter och ämnen som säljs och används i skärgårdarna • Statliga miljövårdsmyndigheter • Näringslivet i skärgårdarna och nationella båtbranschorganisationer
<p>Förbjud flytbryggor på grunt vatten Forskning har visat att just flytbryggor skuggar och ändrar ljusförhållandena i vattnet kring bryggan betydligt mer än en traditionell pålad brygga. Trots detta placeras allt fler flytbryggor ut i skärgårdarna. Det föreslås därför att placering av flytbryggor på grunt vatten förbjuds, alla befintliga flytbryggor flyttas och förses med pålade landförbindelser samt att ett tydligt regelverk kring hur flytbryggor får läggas ut tas fram och implementeras</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Hur kan kommunala handläggare och förvaltare stärkas och utbildas? • Tillståndsgivande myndigheter • Regionförvaltningsmyndigheterna och skärgårdskommunerna i de tre skärgårdarna

Rekommendationer för fortsatt arbete

- Använd modellen för att kvalificera och förankra åtgärdsförslag hos de olika aktörerna
- Använd en strukturerad process i genomförandet av rekommenderade åtgärder
- Få in bevarandet av bottenmiljöer i strategier och planer
- Genomför fysisk planering utifrån ett större perspektiv
- Skapa gemensam arena för det fortsatta hållbarhetsarbetet

Delstudie 2 – Digitaliseringens och delnings-ekonomins möjligheter med fokus på livet i havet

Vad är problemet?

- Vi vet för lite om vilka innovationer som digitaliseringen och delningsekonomin möjliggjort och deras effekter på hållbarheten i våra hav

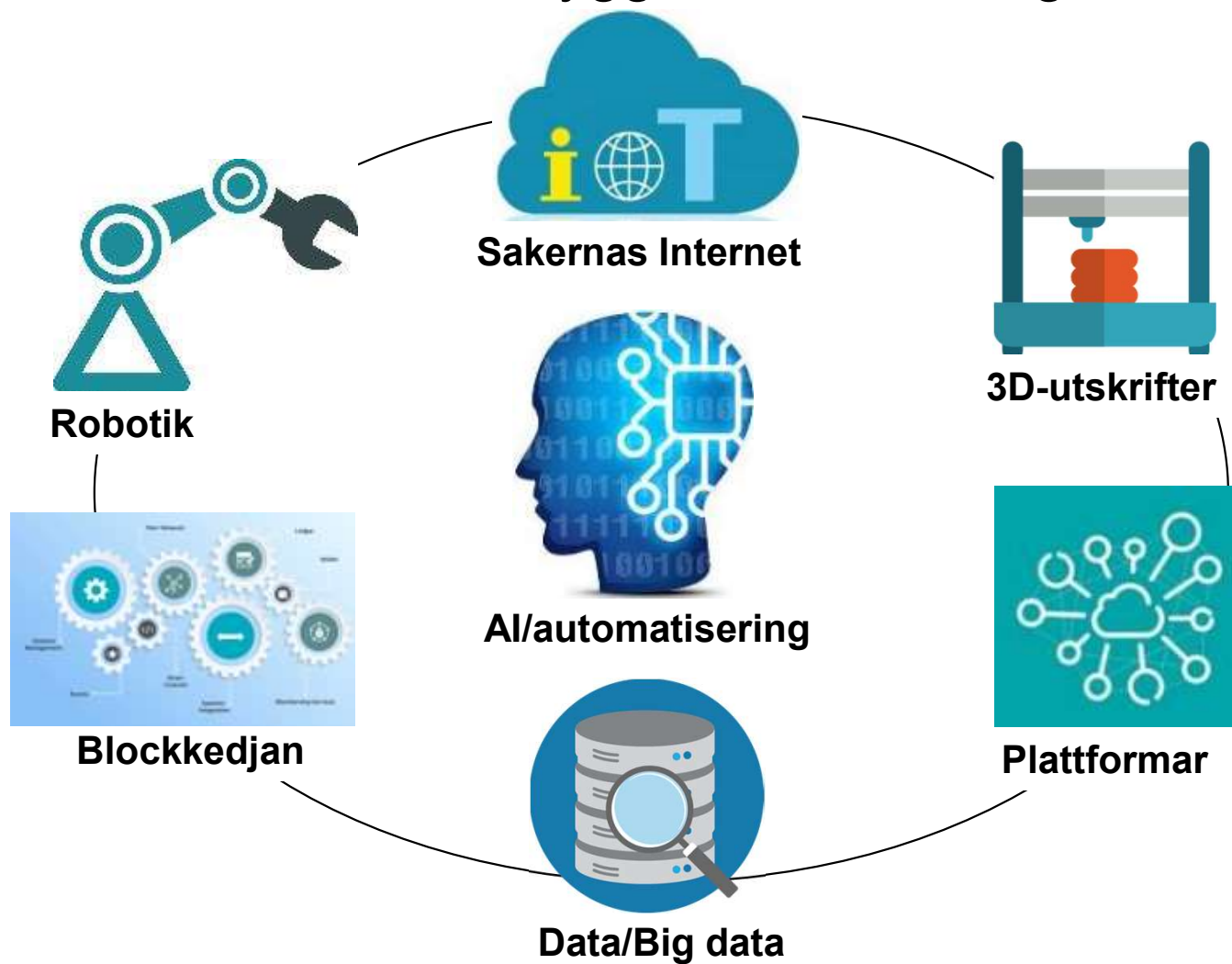
Bakgrund och syfte:

- Identifiera existerande digitala innovationer som relaterar till livet i havet
- Identifiera effekter kopplade till FN:s hållbarhetsmål
- Inspirera till nya tankar och fördjupad förståelse

Avgränsningar:

- Beskriver enbart existerande innovationer – inte framtida

Delstudie 2 – Centrala byggstenar i den digitala ekonomin

Delstudie 2 – Digitala innovationer kan bidra till en hållbarare livsmedelsproduktion

FRAMTIDA POTENTIAL

- AI & sensorer kan minska behov av konstgödsel, antibiotika, tillsatser och kemikalier i jordbruk och vattenbruk vilket bidrar till en positiv miljöpåverkan
- Blockkedjan kan bidra till ökad spårbarhet, mindre överfiske, lägre svinn, rättvisare prissättning och således en hållbarare livsmedelsproduktion

Delstudie 2 – Digitala innovationer kan bidra till skydd av havsområden och hållbarare fiske

BIRDVIEW

Robotar bidrar till hållbart yrkesfiske och insamling av avfall

SAILDRONE

Robotar, sensorer och data som ökar kunskapen om kust- och havsområden

FISHBRAIN

Sociala nätverk och AI som bidrar till hållbarare sportfiske

Delstudie 2 – Digitala innovationer kan bidra till minskat avfall och ökad återvinning

PLASTIC BANK

Blockkedjor som skapar incitament för plaståtervinning

IVALDI

3D printing som minskar avfall och transporter

Delstudie 2 – Digitala innovationer kan bidra till hållbarare infrastruktur och transporter

MAERSK TRADELENS

AI, IoT och blockkedjan optimerar sjöfarten och minskar utsläppen

FINFERRIES/SVAN

Autonoma eldrivna fartyg och färjor gör sjötransporter smartare och transporter hållbarare

Delstudie 2 – Slutsatser och rekommendationer

- Nya digitala innovationer har goda förutsättningar att ge positiva effekter för livet i havet.
- Det räcker inte med att "vänta" nya digitala innovationer från privat sektor, offentlig sektor behöver även påskynda utvecklingen genom incitament, regelverk och upphandling.
- Myndigheter och offentligheten bör samarbeta mer externa aktörer för att få tillgång till nya data istället för att försöka skapa egna lösningar med små möjligheter att uppnå nätverkseffekter.
- Myndigheter och offentligheten bör söka samverka med företag och organisationer vars digitala plattformar kan öppna upp nya kommunikationskanaler till företag och allmänhet som i sin tur kan bidra till ökad regelefterlevnad och positiva effekter på hållbarhetsmålen.

Delstudie 7 – Digitaliserad tillsyn och regelefterlevnad inom yrkesfisket

Vad är problemet?

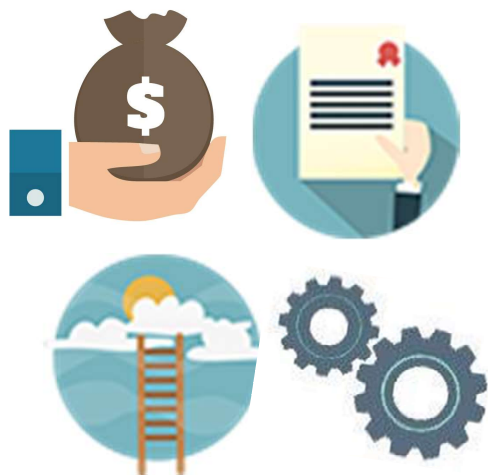
- Det kommersiella fisket är hårt reglerat men vi vet egentligen inte hur effektiv regleringen är

Syfte med studien:

- Utforska hur dagens tillsyn av yrkesfisket och regelefterlevnaden inom sektorn skulle kunna förbättras genom att dra större nytta av digitaliseringens möjligheter.
- Visa hur en ökad digitalisering av tillsyn och regelefterlevnad skulle kunna bidra till ett mer hållbart fiske. Detta samtidigt som den minimerar regelbördan för yrkesfisket och möjliggör en snabbare och mer träffsäker tillsyn hos myndigheter, framförallt för Havs- och Vattenmyndigheten.

Delstudie 7 – Genomförande

Ramverk – principer och specifikt vad gäller yrkesfisket

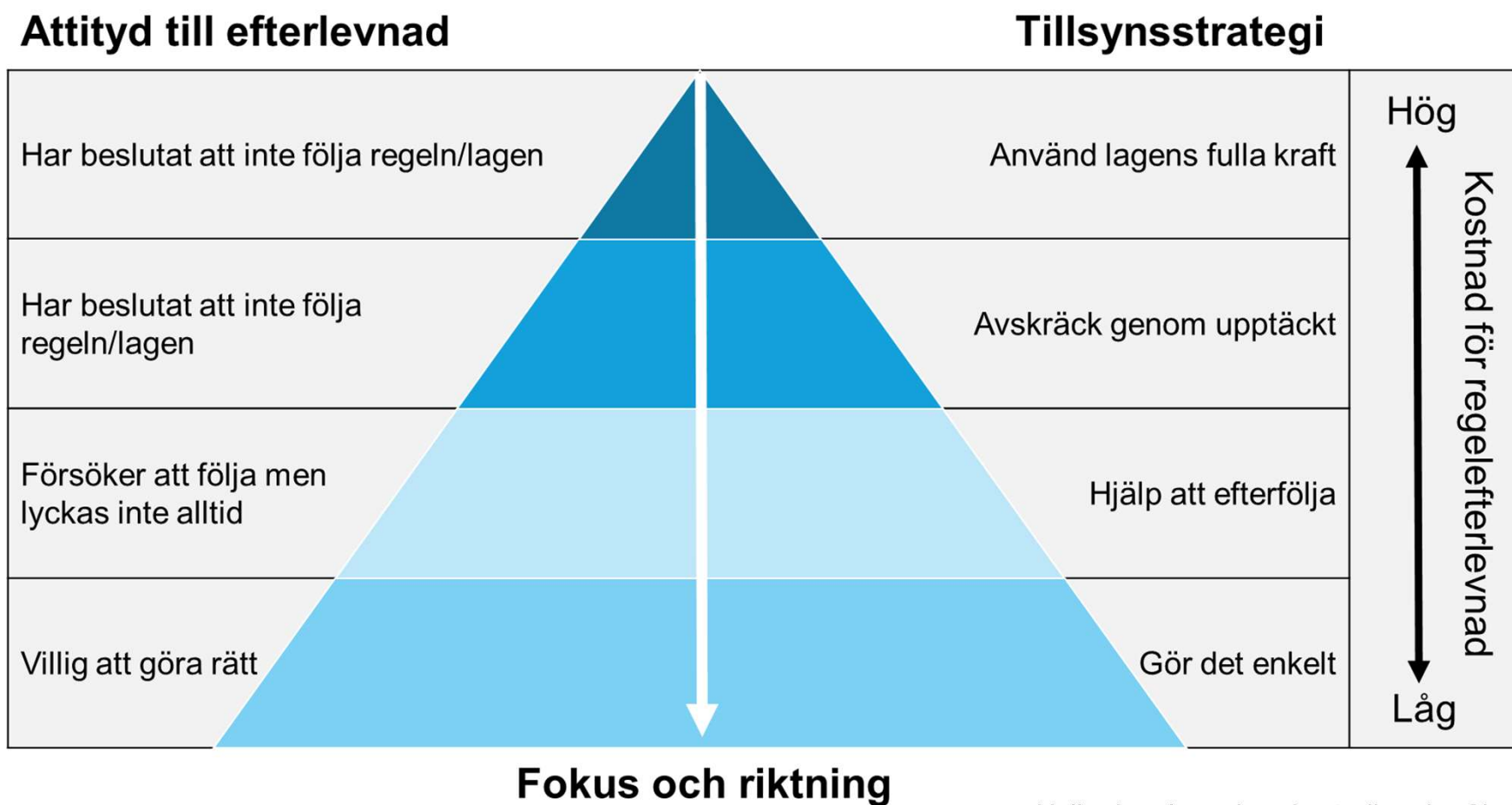
Nuläge tillsyn – faktorer som påverkar möjligheten att bidra till hållbarare fiske

Digitaliseringens möjligheter för tillsyn – framtidsanalys

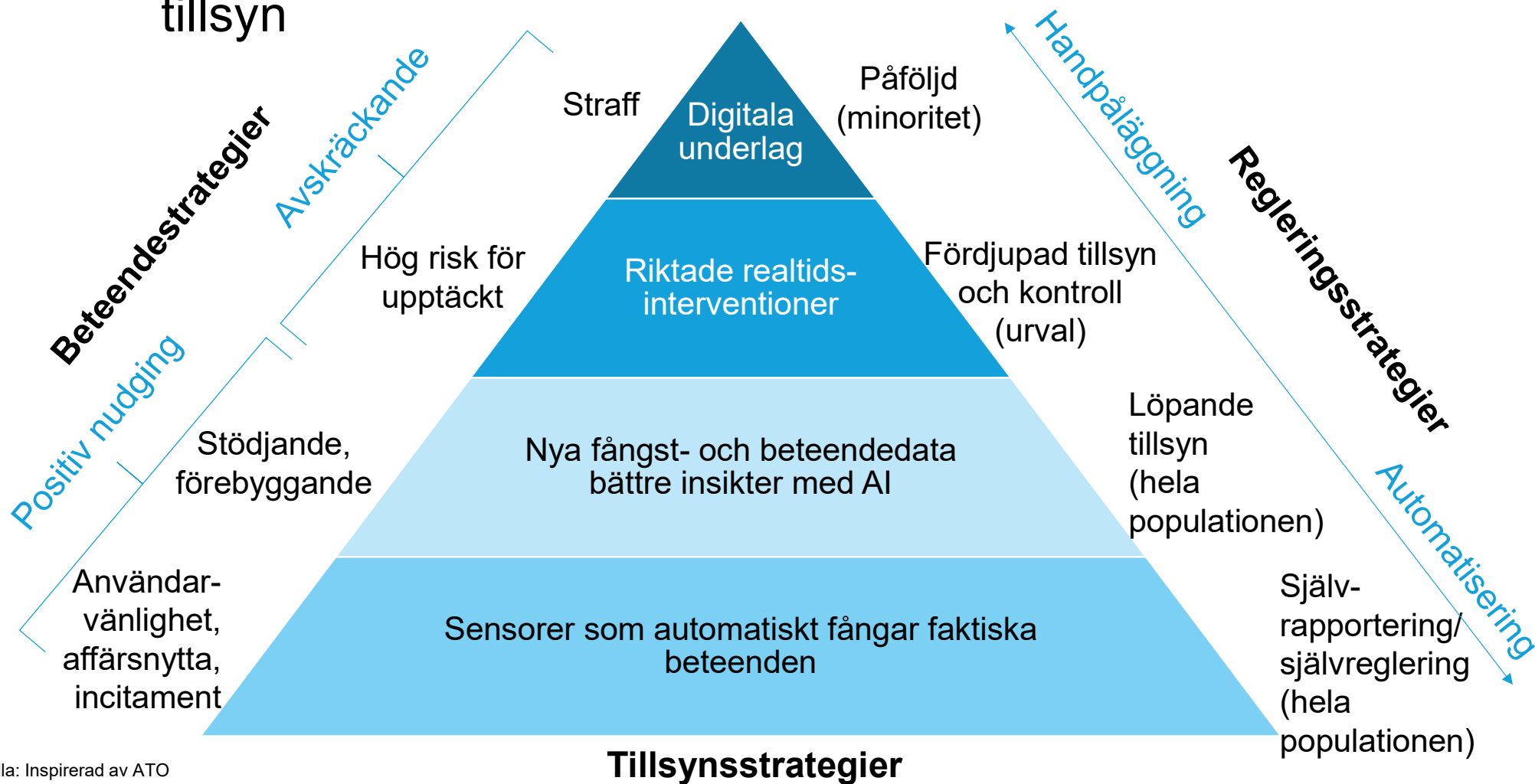

Delstudie 7 – Internationell god praxis för tillsyn

Källa: Inspirerad av Australienska Skattemyndigheten

Delstudie 7 – Nytt ramverk för hållbarare fiske via digitaliserad tillsyn

Källa: Inspirerad av ATO

Delstudie 7 – Slutsatser

- Dagens tillsynsmodell och processer för regelefterlevnad skapar inte ideala förutsättningar för ett yrkesfiske som bidrar till hållbara hav och marina resurser bl.a. till följd av felrapportering av fångstens artsammansättning, fokus på administrativ rapportering, avsaknad av enhetliga standarder i området.
- En digitalisering av alla aspekter av fiskeresan, inkl. själva fiskeansträngningen, skulle ge bättre förutsättningar för ett hållbart yrkesfiske inom området. Det öppnar upp för en lokalt mer hållbar beståndsförvaltning ledd av yrkesfiskarna samt skapar ett bättre beslutsunderlag med data över faktiska beteenden vilket i sin tur möjliggör för automatisering av tillsyn inkl. påföljder för den som aktivt väljer att inte följa lagen.

Delstudie 7 – Rekommendationer

- Introducera holistiskt perspektiv med fokus på faktiska effekter.
- Underlätta digitaliseringen av alla aspekter inom yrkesfisket genom samarbeten och smarta lösningar.
- Skifta ansvaret för regelefterlevnad från myndighet till yrkesfiskare genom ökad självreglering, automatiserad tillsyn och beteendestrategier.
- Automatisera riskbedömningar och skifta fokus för påföljder till de som aktivt väljer att inte följa lagen.
- Uppdatera regelverk som rör yrkesfisket till att vara teknikneutrala.
- Utöka samarbetet mellan aktörer i Sverige, Norden, och EU inkl. utökat samarbete med privat och ideell sektor för ökad datatillgång.
- Främja det när- och småskaliga kustfisket i större utsträckning givet dess förutsättningar att generera samhällsekonomiska värden och multiplikatoreffekter förenliga med de globala hållbarhetsmålen.

Hållbar havs- och skärgårdsutveckling i ett nytt samverkanslandskap

			
	DÅ	NU	SEN
Organisationsfokus	Produktorientering	Marknadsorientering	Nytto- och upplevelseorientering
Strategiskt fokus	Konkurrens och positionering	Konkurrens och vissa samarbeten (värdekedjor)	Gemensamt värdeskapande (värdenätverk)
Innovation	Internt, slutet, teknikdrivet	Internt men lyssnar på kund	Öppet: samverkan med kunder och intressenter
Internt organisation	Strikt funktionsindelning	Huvud- och stödprocesser	Tvärfunktionellt, multidisciplinärt och tillsammans med intressenter
Kunden	Transaktion	Relation	Interaktion
Medarbetaren	Kontroll	Engagemang och kontroll	Engagemang och tillit
Hållbarhet	Efterlevnad av gällande lagar och regler	Hållbarhet ses som en möjlighet i affärsplanen	Hållbarhet som en naturlig och integrerad del av affärsstrategin

Delprojektets syfte

Sprida kunskap om havsrelaterade ekosystemtjänster samt stärka innovationsförmågan hos entreprenörer i de tre skärgårdarna, samt att genom innovationsrådgivning få framdrift i initierade innovationer kopplat till ekosystemtjänster och andra skärgårdsrelaterade verksamheter.

Studiens mål

- Att stärka kunskaper om innovation, hållbarhet och ekosystemtjänster hos deltagande aktörer
- Att ge deltagarna tillgång till och träning i enkla metoder och verktyg som stödjer olika delar av innovationsprocessen och som de kan använda i framtida utvecklingsarbete.
- Att få framdrift i ett antal innovationsprojekt som syftar till att utveckla skärgårdsområdena Stockholm/Åland/Åboland på ett hållbart sätt.
- Att skapa tillfälle för gemensam reflektion och lärande
- Att skapa nya kontakter och stärkta nätverk hos deltagande aktörer

Genomförande – huvudsakliga aktiviteter

- Inledande telefonintervjuer
- Innovationsworkshop under Framtidsforum i Pargas
- Innovationsworkshop i Stockholms södra skärgård
- Kunskapsseminarium, Yrkeshögskolan Novia
- Studentworkshop, Yrkeshögskolan Novia
- Fortsatt coaching av entreprenörer

Några viktiga slutsatser

- Ingen vet vad ekosystemtjänster är
- Ingen leder och håller ihop utvecklingen. Projekt och stuprör!
- Bristande stöd till ”mogna innovationer” och till utveckling av innovationsförmåga i nätverk
- Det är lätt att göra skillnad med innovationsstöd
- Satsa på skolan och ungdomar!

Rekommendationer till HaV

- Fortsätt uppmuntra och stödja entreprenörer i skärgården
- Kan HaV ta initiativet att leda innovation i samverkan i Tre skärgårdar?
- Pröva nya sätt att organisera stöd till hållbart innovationsarbete!
- Hjälp till att profilera skärgårdsskolor mot hållbar skärgårdsutveckling!
- Vikten av att ”Tala med bönder på bönders vis”

Bakgrund:

En strategi från EU-kommissionen som lyfter fram synergier mellan olika sektorer. Ett nytt sätt att se på havet som en resurs.

Haven och kustområdena skapar möjligheter för företag, regioner och länder. Innovationer kan bidra till att haven nyttjas utan att överutnyttja dess resurser.

Syfte:

- Identifiera exempel på företag och projekt som har potential att skapa lönsamhet och sysselsättning i skärgården, samtidigt som de bidrar till att förbättra havsmiljön.
- Resultat och kunskap ska spridas till andra delar av de tre skärgårdarna, och förhoppningsvis leda till nya samarbeten.

Metod:

- Skrivbordsstudier kring olika verksamheters positiva och negativa konsekvenser för havsmiljön
- Kartläggning av företag och projekt inom dessa delområden av Blå tillväxt
 - Tips och rekommendationer från styrgrupp, referensgrupp och innovationsklustret
 - Kontakter och intervjuer med utvalda aktörer:
 - Leader-föreningar, företagscentra, skärgårdsföreningar i de olika områdena
 - relevanta myndigheter i områdena
 - finansiärer som riktat in sig på åtgärder, projekt och idéer för att förbättra Östersjöns status
- Forskning inom området har använts för att se om forskningsprojekt lett till avknoppningar eller uppstart av projekt som sedan gått över till stabila verksamheter

Exempel på verksamheter inom Blå tillväxt som påverkar havsmiljön positivt

Vattenbruk:

- Odling av musslor
- Odling av makroalger

Marin bioteknik:

- Teknik för minskad övergödning

Övrigt:

- Skörd av vilda alger
- Vasskörd
- Bevattning med näringsrikt vatten
- Reduktionsfiske

Genomförda intervjuer

- Sverige: Båtskroten (företag) samt Boatwasher (företag)
- Åland: Vassbete och reproduktionsområde för fisk (Leader-projekt som involverar lantbrukare), Musselodling (företag [nedlagt]) samt Bevattning med näringsrikt vatten (EU-projekt som involverar lantbrukare)
- Åbo: RH-harvesting (uppfinnare/företagare) samt Närfiskeprojektet (reduktionsfiskeprojekt som involverar yrkesfiskare)

Delstudie 5 – Blå tillväxt

Resultat

	Drivkraft 1	Drivkraft 2	Drivkraft 3
<i>Boatwasher</i>	Minska negativ påverkan på havsmiljön	Något givande att hålla på med	
<i>Båtskroten</i>	Hantera miljöproblem med övergivna båtar	Påverka båtbranschen	Sysselsättning för sig själva och andra i skärgården
<i>Musselodling Synderstö</i>	Sysselsättning för att kunna bo i skärgården	Lönsamhet	
<i>Närfiskeprojektet</i>	Lönsamhet, avkastning på tidigare investering	Förlänga säsongen	Näringsupptag
<i>RH-harvesting</i>	Problem med igenväxt skärgård	Göra vassklippning lönsam genom effektivisering	Vilja att hålla på med innovation och uppfinning
<i>SEABASED (bevattning med näringsrikt vatten)</i>	Förbättra vattenkvalitén	Rekreativvärden för boende i området	Ökad lönsamhet i lantbruket (möjligt om det skalas upp)
<i>Västersjöprojektet</i>	Brist på bete (torka)	Kulturarv med betande djur och öppet landskap	Minskade kostnader i lantbruket, möjlighet till fortsatt sysselsättning

Delstudie 5 – Blå tillväxt

Resultat

	I verksamheten	Spridningseffekter
<i>Boatwasher</i>	5 heltidsanställda	Underkonsult för tillverkning av maskinerna. Leverantörer av delar och material. Lokala arbetstillfällen för driften vid båttvättarna. Avfallshanterare, slamsugning och transport. Utbildare vid Marina läroverket.
<i>Båtskroten</i>	3 heltidsanställda	Avfallshanterare och återvinningsföretag. Båtvarv. Lokala aktörer som transportörer, dykare, sanerare och andra samarbetspartners. Dessutom anställda i skrotförsäljnings- och restaurangverksamheten.
<i>Musselodling Synderstö</i>	2 heltidsanställda	Leverantörer av odlingsteknik. Förädlare av musselprodukter.
<i>Närfiskeprojektet</i>	20 fiskare som mest under projektet	Involverade aktörer i flera förädlingssteg, ända till restaurang och livsmedelsbutik.
<i>RH-harvesting</i>	1 företagare. <i>Potential för 4-5 arbetare per pråm under säsong</i>	<i>Tillverkare av vassklippare. Producenter av biogas och jordförbättringsmedel. Lantbrukare. Hantverk (t.ex. vasstak). Besöksnäring.</i>
<i>SEABASED (bevattning med näringsrikt vatten)</i>	2 lantbrukare under pilotstudien	Tillverkare av bevattningsteknik. Grävare och entreprenörer inom ledningsdragning.
<i>Västersjöprojektet</i>	1 lantbrukare i projektet	Markentreprenörer. Besöksnäring.

Analys och slutsatser

- Strategidokumenterna för Blå tillväxt (både EUs havsområdesstrategi för Östersjön och nationella) menar att det finns stor potential för blåa näringar, men verkligheten visar att den i praktiken är svår att realisera
 - Verksamheterna står ofta i konflikt med miljömålen (fiskodling <-> övergödning)
 - Administrativa hinder som tillståndprocess och rättsosäkerhet (gäller särskilt innovativa lösningar)
 - Dålig lönsamhet om ”produkterna” saknar marknad (t.ex. skördad vass)
- Därför få vinstdrivande företag och fler miljöåtgärder och forskningsprojekt

Analys och slutsatser

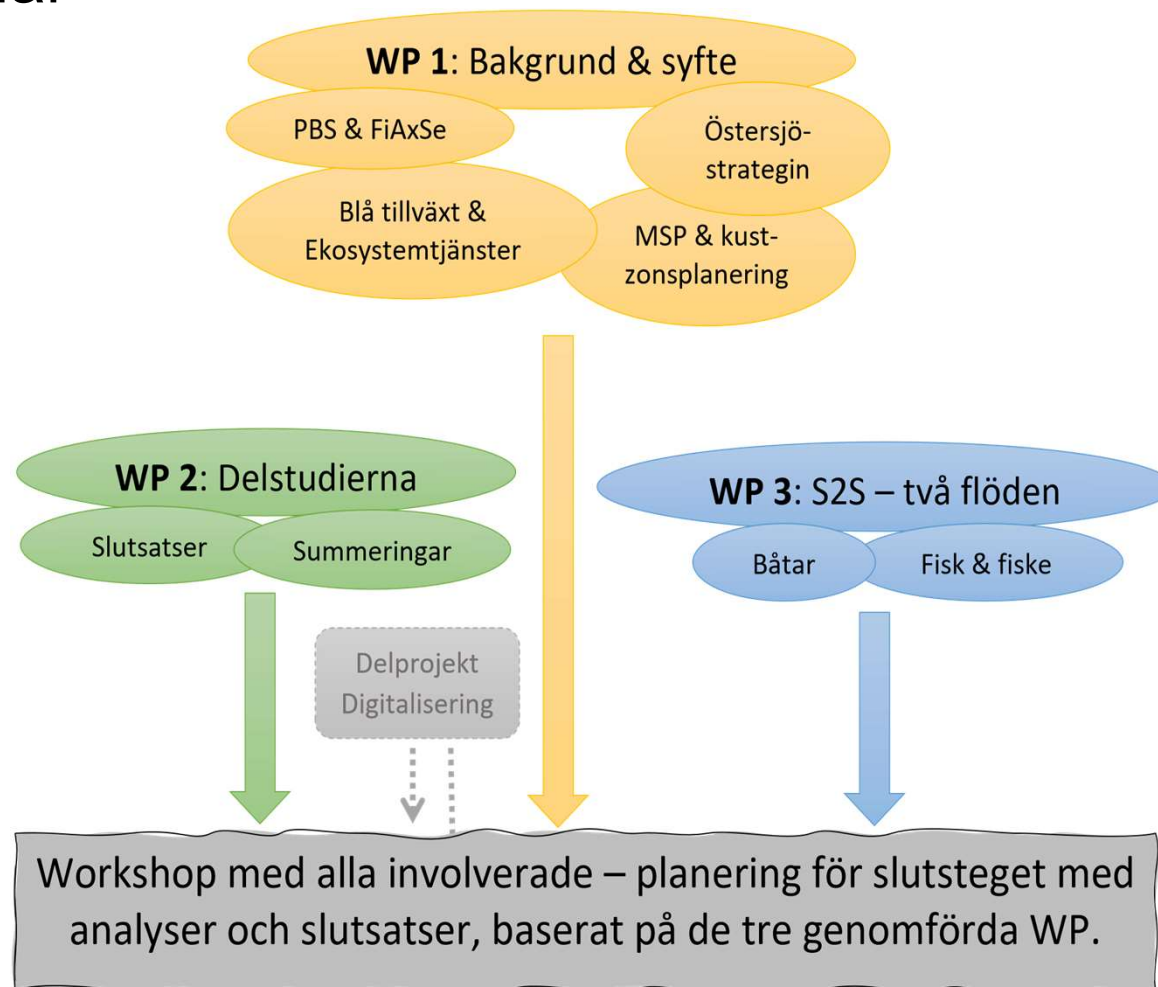
- Utvecklingen underlättas om det finns nationella program och satsningar, där myndigheter, kommuner och företagare arbetar tillsammans. Strategierna/satsningarna måste ner till lokal nivå med egen tolkning av "Blå tillväxt"
- Eftersom det finns så få exempel på verksamheter som skapar både sysselsättning och positiva miljöeffekter så bör dessa stödjas (både ekonomiskt och genom informationsinsatser). Myndigheter bör ta initiativ för att genom forskning bedöma vilka verksamheter som lever upp till dessa kriterier. Idag genomförs utredningar och kunskapsspridning av företagen själva
- Inkludera skärgårdsbefolkningen mer i miljöövervakningen, de besitter en stor lokal kunskap.

Fortsättning:

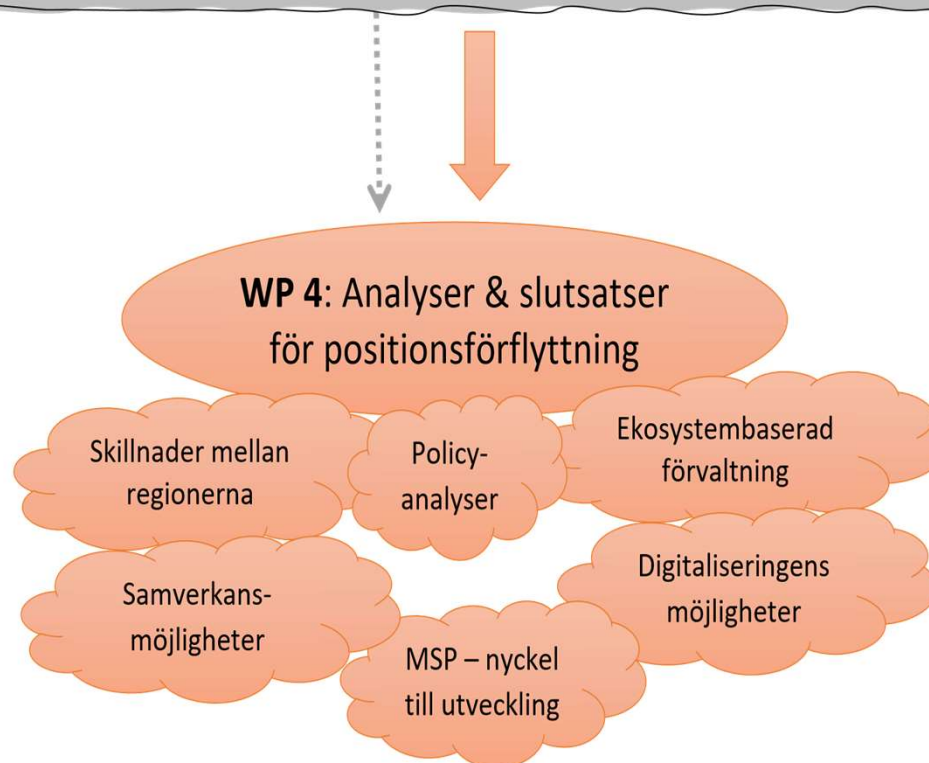
- Slutrapport / Huvudstudie
 - Tre arbetspaket
 - Workshop ger input även från digitaliseringsprojektet

Fortsättning:

- Workshopen ger riktningen för det slutliga innehållet i slutrapporten
- HaV arrangerar sin slutkonferens på Åland i början på maj
- Presentation av projektet i Almedalen

Workshop med alla involverade – planering för slutsteget med analyser och slutsatser, baserat på de tre genomförda WP.

Mentimeter:

Fråga 1:

- *Hur kan du ta med dig resultaten i din vardag?*

Fråga 2:

- *Har du några tankar om hur Havs- och Vattenmyndigheten ska gå vidare?*

Stort tack för idag!